

ŠTIAVNICKÉ TO I TO

ČASOPIS OBCE LIPTOVSKÁ ŠTIAVNICA

ROČNÍK XII, ČÍSLO 3

7. OKTÓBER 2010

NEPREDAJNÉ

Editoriál - Hra ako pohybová činnosť

Katarína Kostolná

Hra je hlavnou činnosťou detí počas celého vývinu ľudskej spoločnosti. V hre sa dieťa zoznamuje so spoločenským prostredím. K hre sa viaže všetko radostné, príjemné a vzrušujúce, v čom môže človek prejavíť silu a

voľnosť svojej osobnosti. V hre sa voľne prejavujú psychické a fyzické sily. Činnosť hráča je motivovaná situáciami, ktoré sa každú chvíľu menia, čo vyvoláva emocionálne napätie. Rozsiahla škála účelných pohybov vyžaduje rozvoj všeobecnej aj špeciálnej obratnosti. Aby hráč dôraznejšie zasiahol do hry (rýchlejšie ako súper), potrebuje dostatočnú silu a rýchlosť v každej činnosti a keďže hra niekedy trvá dosť dlho, dieťa si rozvíja aj vytrvalosť a trpezlivosť. V mnohých hrách musia hráči vykonávať premyslené a taktické pohyby, to vyžaduje správne hodnotenie situácie a výber pohybu. Toto všetko vedie k rozvoju logického myslenia dieťaťa. Čo je tiež veľmi dôležité, dieťa počas mnohých hier získava nemálo

morálnych vlastností, rozvíja sa jeho vôľa a charakter.

Správanie dieťaťa sa v hre závisí od jeho výchovy, od jeho individualizmu a kolektivismu. Sledovanie dieťaťa počas hry nám prezrádza stupeň jeho disciplinovanosti a spoločenskosti, ktoré treba výchovou rozvíjať. Spolupráca detí pri hre prechádza zložitou cestou vývinu. Na základe spoločenskosti sa vytvárajú nové vzťahy a mravné normy. K spoločenskosti nevedie cesta cez príkazy, morálne deklarácie, ale cez pocit potreby partnera. Ide najmä o pocit dieťaťa, že je členom kolektívu, že vie, aké má práva, ale aj povinnosti.

Hra je hlavnou doménou detských rokov, je síce uvedomelou činnosťou, ale je voľná a zábavná. Umožňuje prežívať napínavý dej hry, súťažiť.

V pohybovej hre je jasná funkcia pohybu. Pohybové činnosti charakterizuje pohybová aktivita motivovaná myšlienkou hry. Dej hry je organizovaný všeobecne uznávanými pravidlami, ktoré stanoví vedúci hry. V individuálnych pohybových hrách si dieťa samo stanovuje cieľ a pravidlá hry. V súčasnosti poznáme veľké množstvo pohybových hier s medzinárodnými pravidlami. Mnohé športové hry poskytujú námety na ich zjednodu-

šené formy, tzv. malé športové hry (malý futbal, minigolf). Námet pohybovej hry určuje cieľ činnosti súperov a charakter herného konfliktu. Námety sa vyvíjajú z ľudskej práce, z boja, z filmových námetov a pod. Počet tradičných ľudových hier bohužiaľ ubúda. Pohybové činnosti v hre sú rôzne – od celkom jednoduchých manipulácií s predmetom hry až po náročnejšie uplatňovanie pohybových schopností a zručností. Umožňujú tvorivé riešenia herných situácií a tvoria obsah hry. Zdrojom šírenia pohybových hier vo svete je už tradične rôzna literatúra. Významnú úlohu v tomto smere zohrávajú aj tradície, ktoré, ako sme už spomínali, ustupujú do úzadia. Na program voľného času čoraz viac vplýva školská telesná výchova a športovanie v rôznych záujmových krúžkoch.

Aj keď v dnešnej dobe sa do popredia dostávajú rôzne počítačové hry, máme bohatú tradíciu na ľudové hry. Svojský charakter majú ľudové hry s riekankami, spevom a tancom. A práve preto by sa podľa nášho názoru malo venovať viac času týmto hrám. A to zvlášť u detí v predškolskom a mladšom školskom veku. Veď ľudové hry, piesne, tance a tradície sú našim národným bohatstvom. ■

Zo zasadnutí OZ

Dňa 17.6.2010 sa konalo zasadnutie OZ obce Liptovská Štiavnica, na ktorom sa zúčastnilo 7 poslancov.

K bodu 1-3: Zasadanie obecného zastupiteľstva otvoril a viedol starosta obce, ktorý privítal prítomných a oboznámil ich s programom. Bola zvolená návrhová komisia, určený overovateľ a zapisovateľ zápisnice.

K bodu 4: Kontrolu uznesenia vykonala hlavná kontrolórka Ing. Elena Debnárová

a konštatovala, že uznesenia sa priebežne plnia.

K bodu 5: Starosta obce požiadal poslancov OZ o prerušenie rokovania z dôvodu, že požiadala o stretnutie s poslancami OZ Katarína Bachanová a Monika Dubsicáková o riešenie regulácie vodného toku pri súp. č. 194. Poslanci sa oboznámili s danou problematikou, boli na tvare miesta, kde videli vytýčenie pozemku a bolo konšta-

tované, že časť pozemku, kde tečie potok je vlastníctvom obce, časť je vlastníctvom K. Bachanovej. Poslanci navrhli starostovi, aby vyžiadal od p. Bachanovej GP, ktorý reálnejšie určí hranicu pozemkov. Bolo konštatované, že pozemky, ktoré susedia s nehnuteľnosťou p. Bachanovej sú naozaj na LV obce, avšak v skutočnosti ide o vodné plochy, ktoré pri pozemkových úpravách

Zo zasadnutí obecného zastupiteľstva

Pokračovanie zo s. 1

ROEP mali byť prevedené na Povodie Váhu závod Ružomberok. Nakoľko sa tak nestalo, poslanci odsúhlasili prevod vodných plôch vedených na LV obce č. 1528 za 1 € do vlastníctva Povodia Váhu, š. p. Piešťany závod Ružomberok. Taktiež bolo konštatované, že stavba (oporný múr) bola v minulosti nedostatočne staticky zhotovená, preto sa obec necíti byť vinná z dôvodu poškodzovania cudzieho majetku. Ak sa podarí prevod nehnuteľnosti na Povodie Váhu, obec sa nebráni ďalšej spolupráci pri riešení tohto problému.

K bodu 6: Starosta obce informoval poslancov o príprave projektu „Rekonštrukcia a modernizácia VO v obci Liptovská Štiavnica“. Boli predložené potrebné dokumenty, ktoré musia byť overené notárom, žiadosť bola podaná, zmluva o dielo preplatená podávateľom žiadosti.

K bodu 7: Starosta obce odovzdal slovo hlavnej kontrolórke Ing. Debnárovej, ktorá predniesla Stanovisko hlavného kontrolóra k záverečnému účtu obce za rok 2009, uviedla údaje o plnení rozpočtu, vyhodnotenie plnenia príjmov a výdavkov rozpočtu, rozpočtové hospodárenie obce za rok 2009, čerpanie fondov obce, usporiadanie finančného hospodárenia a finančných vzťahov obce, predniesla Správu nezávislého audítora z overenia ročnej účtovnej závierky a hospodárenia obce, bol predložený návrh Záverečného účtu obce a celoročné hospodárenie za rok 2009 – celoročné hospodárenie

obce, záverečný účet obce bolo poslancom doručené domov na prehodnotenie. Poslanci obce zobrali na vedomie:

1. Stanovisko hlavného kontrolóra k záverečnému účtu obce
2. Správu nezávislého audítora z overenia ročnej účtovnej závierky a hospodárenia obce.

Poslanci schválili:

1. Záverečný účet obce a celoročné hospodárenie za rok 2009 bez výhrad
2. Použitie prebytku v sume 25 930 €, zisteného podľa ustanovenia § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov na tvorbu peňažného rezervného fondu.

Podrobné plnenie rozpočtu za rok 2009 bolo uverejnené v Štiavnickom to i to č. 1/2010.

K bodu 8: Hlavná kontrolórka Ing. Debnárová zhodnotila dodržiavanie VZN obce o opatrovateľskej službe – obec zamestnáva na pracovnú zmluvu 1 opatrovatelku, voči ktorej si plní všetky právne predpisy vyplývajúce z pracovno – právneho vzťahu.

K bodu 9: Hlavná kontrolórka Ing. Debnárová predniesla návrh plánu kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra na II. polrok 2010 (zverejnený na obecnej tabuli) a požiadala poslancov OZ o poverenie vykonaním týchto kontrol.

K bodu 10: Starosta obce informoval poslancov o rekonštrukcii miestnej komunikácie Nová

ulica. Treba vypísať výberové konanie, vyvesiť výzvu na internet, zdefinovať podmienky – osobná prehliadka komunikácie, definovať zataženie, prevziať na obecnom úrade výmer plôch, určiť dátum odovzdania obálok. Pre výberové konanie bola navrhnutá hodnotiacia komisia v zložení:

RNDr. Dušan Dírer, Ing. Pavol Hlaváč, Anton Slanicay, Dušan Lauko

K bodu 11: V bode rôzne starosta obce informoval poslancov o:

- začatí prác na cintoríne (chodník od vstupnej brány po križ, osadenie zábradlia v zákrute, vyloženie zámkovou dlažbou
- starosta obce vyzval poslancov, že je potrebné povedať ako sa bude nakladať s obecným traktorom, zatiaľ je v garáži v PD Ludrová, pracovná náplň bude prerokovaná s novým zložením OZ,- predložil výsledky volieb do NR SR v obci Liptovská Štiavnica ,
- požiadal poslancov o umiestnenie veľkoplošných kontajnerov do jednotlivých častí obce ako bolo v obci zvykom. Poslanci daný návrh schválili.
- o zakúpení preffa garáže (betónová) v cene 1,19 € od MONDI PACKAGING, Ružomberok, a. s. - betónovú dosku vyhotovila firma Investpol, s. r. o. Bratislava.
- poslanci schválili finančnú výpomoc 200 € pre obce postihnuté povodňami,
- žiadosť manželov Ing. Fuchsa, PhD. a manželky Mgr. Silvie o odkúpenie časti pozemku na par. KN č. 942/3 v k. ú. Liptovská Štiavnica, podľa novovytvoreného GP parc. č. 942/145 o výmere 16 m². Poslanci danú žiadosť odsúhlasili.
- podľa ods. 3 písm. d) § 11 Zák. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov poslanci OZ určili na celé volebné obdobie 2010-2014 podľa počtu obyvateľov od 1001 do 3000 obyvateľov

obce 7 poslancov,

- podľa ods. 4 písm. i) § 11 Zák. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov poslanci určili na celé funkčné obdobie rozsah výkonu funkcie starostu obce na plný úväzok,
- predložil návrh na vypracovanie GP na oddelenie pozemku a určenie vlastníckeho práva na pozemok (miestna komunikácia) PKN č. 814/45, z ktorej sa vytvorí parcela CKN č. 219/2, vlastníkom ktorej je Elena Šalkovská, rod. Hrabušová, bytom Banská Bystrica, Spojová 39992/8 a Anna Ondrejková, rod. Hrabušová, bytom Liptovská Štiavnica, Hore bránou 142/23 a navrhol dokúpiť pozemok zameraný GP č. 33019517-38/2010 zo dňa 9.6.2007 parc. CKN 219/2 zastavané plochy o výmere 136 m² pre obec Liptovská Štiavnica za dohodnutú kúpnu cenu po 45,20 € pre každú z predávajúcich. Návrh bol schválený.

K bodu 12: Starosta obce poďakoval prítomným za účasť a zasadanie OZ ukončil.

Posledné zasadnutie OZ sa konalo dňa 14.9.2010, na ktorom sa zúčastnilo 5 poslancov.

K bodu 1-3: Zasadanie obecného zastupiteľstva otvoril starosta obce. Po vypočutí slovenskej hymny oboznámil prítomných s programom. Bola zvolená návrhová komisia, určený overovateľ a zapisovateľ zápisnice.

K bodu 4: Kontrolu uznesenia vykonala hlavná kontrolórka Ing. Elena Debnárová a konštatovala, že uznesenia sa priebežne plnia.

K bodu 5: Pokračovalo jednanie v spornej veci regulácia vodného toku pri súp. č. 194 medzi obcou Liptovská Štiavnica a právnym zástupcom Kataríny Bachanovej. OZ súhlasilo s vypracovaním projektovej štúdie predmetného toku v celej dĺžke, pričom cena štúdie

Pokračovanie - s. 3

Podakovanie

Touto cestou sa chce obec Liptovská Štiavnica poďakovať riaditeľovi firmy MONDI PACKAGING, a. s., Ružomberok Ing. Pavlovi Fuchsovi, PhD., ktorý obci pomohol s odkúpením vyradenej garáže. Predmetná garáž bude slúžiť na garážovanie obecného auta. Garáž je umiestnená za miestnou kaplnkou. Ešte raz srdečná vďaka.

Zo zasadnutia obecného zastupiteľstva

Dokončenie - s. 2

nesmie presiahnuť výšku 150,- €.

K bodu 6: Starosta privítal Mgr. Renátu Cagalincovú, riaditeľku ZŠ, ktorá zhodnotila činnosť ZŠ v školskom roku 2009/2010. Informovala, že v šk. roku 2010/2011 má ZŠ 45 žiakov z toho 12 detí dochádza zo Štiavničky. Zo 45 žiakov sú 3 žiaci zo sociálne slabších rodín a 2 integrovaní. ŠKD navštevuje 25 žiakov. Pedagogický zbor tvoria riaditeľka, 3 učiteľky, 2 kňazi vyučujúci náboženskú výchovu a 1 vychovávateľka. Riaditeľka ZŠ poďakovala starostovi obce a OZ za spoluprácu.

K bodu 7: Dodatok č. 1 k VZN obce č. 1/2008 o určení výšky príspevku na činnosť školy a školského zariadenia, v ktorom sa mení v § 2 výška mesačného príspevku na čiastočnú úhradu nákladov na činnosť ŠKD z 50,- Sk na 2,-€ s účinnosťou od 1.10.2010.

K bodu 8: Starosta obce privítal Ing. Annu Prokopovú, ktorá za občanov ulice Na ohrady predniesla žiadosť o reguláciu povrchovej vody, ktorá steká z Vrchhory na miestnu komunikáciu a následne steká na súkromné pozemky. Poslanci OZ sa budú danou problematikou zaoberať.

K bodu 9: V tomto bode starosta obce informoval poslancov o ukončení výberového konania na rekonštrukciu miestnej komunikácie Nová ulica, ktoré urobila Ing. Milena Hamaceková. Boli podané dve ponuky a to za Cestné stavby Liptovský Mikuláš a firma RILLINE, Ružomberok. Výberové konanie vyhrala firma RILLINE, Ružomberok. Rozdiel medzi cenový-

mi ponukami bol cca 33 000,-€. Realizácia rekonštrukcie bude prebiehať od 1.10 – 30.10.2010.

K bodu 10: V tomto bode bola prerokovaná Smernica o vybavovaní sťažností. Predložený návrh Smernice o vybavovaní sťažností upravuje postup orgánov obce pri prijímaní, evidovaní, prešetrovaní a písomnom oznámení výsledku prešetrovania sťažnosti a kontrola vybavovania sťažností pri výkone prenesenej pôsobnosti št. správy za obec a pri výkone samosprávnej pôsobnosti obce. Smernica nadobúda účinnosť 1.10.2010.

K bodu 11: Starosta obce v tomto bode predniesol návrhy Štatútu obce Liptovská Štiavnica a Rokovacieho poriadku OZ. Zmeny v prerokovaných návrhoch súvisia s novelizáciou zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení. Ich úplné znenie je zverejnené na webovej stránke obce.

K bodu 12: Hlavná kontrolórka Ing. Debnárová oboznámila poslancov OZ s vykonaním kontroly pokladne a s dodržiavaním súvisiacich predpisov. Kontrolou neboli zistené nedostatky vo vedení pokladne.

Ďalej predniesla záznam o výsledku kontroly príjmov obce za I. polrok 2010. Konštatovala, že najpodstatnejšiu časť príjmov obce tvoria podielové dane. Rozpočet obce po úpravách predpokladal ich výšku 2 696 368,- €, skutočnosť k 30.6.2010 je 1 057 062,-€. Ak by sme uvažovali, že k 30.6.2010 mal byť rozpočet v oblasti týchto príjmov naplnený na 50 % z celkového rozpočtu, tak by mala mať obec

k 30.6.2010 príjem z podielových daní vo výške 1 348 184,- €. Z tohto nám vychádza schodok 291 122,-€. Ak bude takýto vývoj pokračovať aj v II. polroku 2010 a príjmy rozpočtu obce sa nenaplnia, bude potrebné rozpočet obce prehodnotiť aj na strane výdavkov.

Ekonomka úradu Miroslava Kačaljaková oboznámila poslancov OZ s hospodárením obce k 31.8.2010. Finančné prostriedky obce spolu:

Bežný účet Ocu 220 392,68€.

Bežný účet ZŠ 804,90 €.

Bežný účet Environmentálneho fondu 66,72 €.

Účet finančného rezervného fondu 27 607,04 €.

Bežný účet sociálneho fondu 952,38€

Bežný účet ŠJ 528,44 €.

K bodu 13: V bode rôzne starosta informoval poslancov o:

- potrebu kúpiť radlicu na odhrňanie snehu pre obecný traktor,
- dokončení oplotenia ZŠ,
- žiadosti o odkúpenie časti pozemku potrebného na výstavbu kancelárie PSML, Liptovská Štiavnica parc. č. CKN 602 o výmere 2,40 m², ktorá bola doručená od PSML Liptovská Štiavnica. Poslanci s odpredajom súhlasili.

K bodu 14: Starosta obce poďakoval prítomným za účasť a zasadanie OZ ukončil. ■

Hasičské okienko

Katarína Kostolná

Človek a oheň, obec a požiarna ochrana, požiarnici a sv. Florián – to sú spojenia, nad ktorými sa už po niekoľko generácií takmer nikto ani nezamyslí. Patria k sebe, veď je naozaj ťažko predstaviť si živé a rodinné spoločenstvo obyvateľov obce, ktorému by chýbali obetaví a odvážni ľudia, ochotní zanechať akúkoľvek dôležitú prácu alebo prerušiť odpočinok a spánok a bežať na pomoc, keď zaznie signál, že u niekoho horí. ■

Požiarna zbrojnica vždy dodávala a dodáva sebavedomie občanom obce v boji proti požiaru a podobne ako kostol aj ona bola a je svätynou. Svätynou tých, ktorí sú ochotní pre skutok lásky k blížnemu napomáhať pred požiarmi a živelnými pohromami. A keď svätyná, tak i ona má svojho ochrancu a patróna – sv. Floriána v uniforme rímskeho vojaka s putňou vody v ruke hasiaceho horiaci dom. ■

Pár vtipov o hasičoch

Takú účasť na miestnom hasičskom plese ešte nemali. A za čo tomu vďačia? ... Na hasičskej zbrojnici bol už z ďaleka viditeľný plagát s veľkým nápisom:

“Príďte na náš ples. My prideme na Váš požiar!”

Hasič príde do zbrojnice, dá si kávu a hovorí ostatným kolegom:

“Pomalinky sa dvíhajte, horí parlament!”

Hasič sa vracia domov a už na prahu cíti pach spáleniny prichádzajúci z kuchyne. Pristúpi k manželke, pobožká ju a hovorí: “Nádherná vôňa miláčik.”

(zdroj internet)

Zhodnotenie volebného obdobia

Dušan Lauko

Vážení čitatelia,

Už o pár dní príde deň, kedy budete mať možnosť voliť nového starostu obce a taktiež nové zloženie OZ. Týmto dňom je 27. november 2010, kedy predseda parlamentu vypísal komunálne voľby. Chcem sa aj ja ako starosta obce poobhliadnuť za končiacim volebným obdobím 2006-2010 a zhodnotiť jeho pozitívne aj negatívne stránky.

- Obec má v súčasnosti viac ako 1000 obyvateľov, čo pomôže k získaniu vyššieho finančného balíka z podielových daní.
- Obec nie je zadĺžená - finančný zostatok pre nové OZ minimálne 100 000,- €.
- Ukončená kanalizácia v obci, rodinné domy ktoré nie sú napojené na kanalizáciu sa budú musieť pripojiť, alebo budú musieť mať individuálne čističky.
- Fungujúca ZŠ, ŠKD a všetky aktivity s tým spojené.
- Cintorín na slušnej úrovni, obrady spojené s pohrebom, spevokol.
- Fungujúci športový klub - futbalisti - A mužstvo - III. liga, žiaci a dorast v oblastnej súťaži, šachisti - IV. liga.
- Perfektné miestne noviny Štiavnické to i to, ktoré občanov informujú o dianí v obci.
- Fungujúce dve kultúrno - spoločenské akcie Preteky gazdovských koní a Výstup na Salatín.
- Dobrá spolupráca s miestnym Poľnohospodárskym družstvom.
- Ukončenie prác na pozemkových úpravách a to register obnovennej evidencie pôdy (ROEP), zjednotenie registra pôvodného stavu (ZRPS) a sceľovanie pozemkov (komasácia). Okrem 10 výnimiek všetky rodinné domy sú zapísané na LV v katastri nehnuteľnosti.
- Lokalita Rybník a Močiar vedené na liste vlastníctva obce. Na uvedených lokalitách v budúcnosti možná výstavba resp. rozvoj.
- Fungujúca organizácia dôchodcov, poľovnícke združenie a zväz záhradkárov.
- Ukončená rekonštrukcia obecného úradu. Úrad vyzerá ako úrad a môže slúžiť ďalších 20 rokov pre potreby občanov.
- Pripravená výstavba pastoračného centra v obci. Vybavené právoplatné stavebné povolenie.
- Vyriešený vývoz tuhého komunálneho odpadu + separácia komodít sklo, plasty.

- Obec vlastní nový osobný automobil a taktiež novú garáž za kaplnkou.
- Funkčné parkovisko pred miestnym cintorínom.
- Vybraté dane a miestne poplatky. Obec neeviduje až na pár výnimiek žiadnych neplatičov.

Toto sú akcie, ktoré sa podarilo obci za posledné štyri roky zrealizovať. Máme však pred sebou aj strašne veľa problémov, ktoré sa pokúsim heslovite vymenovať.

- Kultúrny dom v havarijnom stave.
- Nezaasfaltované cesty - Nová ulica, popri súp. č. 329 (Hrabuša Ján), popri súp. č. 146 (Peter Omasta), pri súp. č. 228 (Július Ondrejka), Na Ohrady, Kutiny.
- Problém Kľučín - nedokončená cesta, zlé verejné osvetlenie.
- Nevyužitý traktor, nakladač a štiepkovač
- Nevysporiadaná cesta Nad ihriskom a popri súp. č. 207.
- Zlá situácia v oblasti vôd - neprečistené potoky, problém s vyjasnením si vzťahov s Povodím Váhu.
- Nedokončený chodník k miestnemu medokýšu lokalita Drevenice .
- Požiarna zbrojnica v zlom stave, a tiež činnosť požiarného zboru nie je nejakou výnimočnou.

V týchto vetách sú aktivity, ktoré sa nám podarilo, ale taktiež nepodarilo zrealizovať. Či je to veľa alebo málo musíte posúdiť vy. Nedá mi touto cestou poďakovať sa všetkým funkcionárom obce, ale aj ostatným občanom, ktorí akýmkoľvek spôsobom pomohli pri riešení obecných problémov. Obecné zastupiteľstvo, ktoré pôsobilo v končiacom volebnom období boli ľudia, ktorí problematike obce rozumeli a snažili sa rozhodnúť vždy uvážene a múdro. Mnoho spoluobčanov viedlo aj kritické slová na adresu poslancov OZ. Táto kritika vychádza skôr z nevedomosti ako podstaty problému. Pri nedostatku finančných prostriedkov sa mohlo mnohokrát rozdeliť len to, čo obec fyzicky mala. Keď sme už pri financiách dotknem sa ešte jedného problému, ktorý našu dedinu z časti rozdeľuje na dva tábory. Problém sa volá miestny futbal. Ako isto všetci dobre viete Liptovská Štiavnica hrá v súčasnosti III. ligu a na prevádzku A mužstva, dorastu a žiakov treba viac ako 40 000,- €. Obec na futbal prispieva ročne 9000,- € a ostatné finančné prostriedky sa hľadajú prostredníctvom sponzorov. Mnoho občanov povie, že futbal v Liptovskej

Štiavnicí je zbytočný a nepotrebný. Nezdialam rovnaký názor a mám naozaj veľa skúseností, kedy sa naša obec prostredníctvom futbalu zviditeľňuje ako máloktorá obec v Liptove. Ďalej chcem poznamenať, že je to jediná kultúra fungujúca v obci. Ľudia, ktorí na futbal chodia už dávno pochopili, že kultúra tohto športu je naozaj na slušnej úrovni a tých nadávok oveľa menej ako keď sme hrali III. A triedu.

Keď píšem tento článok (17.9.2010), chýba do ukončenia odovzdávania kandidátok 16 dní. Nemôžem preto vedieť koľko a akých bude kandidátov na post starostu a tiež na funkciu poslancov OZ. Ja osobne kandidovať budem. Čo sa týka politickej príslušnosti viac menej všetci viete, že som národník, a či sa moja politická kandidatura rozšíri napr. o SMER alebo KDĽ, alebo nie sa rozhodnem na poslednú chvíľu. Chcem povedať, že nie som členom žiadnej politickej strany. Politické názvy za mojím menom na kandidátnej listine znamenajú ich podporu voči mojej osobe a moje sympatie voči nej. Príde deň „D“ kedy začne predvolebná kampaň a tu chcem osloviť všetkých kandidátov, aby sme boli voči sebe korektní. Viete, napísať anonym, pouhávať v ňom všetkých čo vám prídu na rozum, zatahnuť do toho smrť človeka resp. chorobu je to najľahšie, čo môže človek urobiť. Verte, človeka to naozaj uráža a zraňuje. Chcem povedať aj to, že pisatelia anonymov majú tiež svedomie, ktoré sa z času na čas ozve a zatrasie aj s ich vnútrom. Odporúčam všetkým kandidátom, či už na starostu alebo na poslancov OZ zorganizovať spoločné stretnutie, kde by sa jednotliví kandidáti predstavili občanom osobne a predstavili svoje plány pri riadení obce.

Na záver chcem poďakovať osobne za spoluprácu všetkým občanom obce. Tých, ktorí cítia pocit krivdy chcem aj touto cestou požiadať o prepáčenie. Som si vedomý, že nie všetky moje rozhodnutia boli správne a múdre. Viete, život prináša situácie, kedy musíte reagovať okamžite. Mnohokrát s odstupom času sa zistí, že to nebolo celkom múdre rozhodnutie. Chcem veriť, že jednotlivých kandidátov bude veľa a vy ako múdri občania tejto obce prídete k volebným urnám a najlepšie rozhodnete komu na najbližšie štyri roky zveríte správu našej obce.

Váš starosta Dušan Lauko

Znovu je tu september

Katarína Pastuchová

Vstup do školy je celkom určite dôležitým momentom v živote každého malého človečika, ktorý prichádza do školy s „malou dušičkou“ a možno aj s veľkým strachom, čo naňho čaká, najmä ak pri ňom nebudú jeho milovaní rodičia.

Pre rodiča je spočiatku ťažký každý deň, keď musí pustiť malú ručičku a často nechať plačúce oči utierať pani

učiteľke.

Ťažké začiatky sa dajú ľahšie zložiť, keď si rodičia uvedomia, aké je ich dieťa. Je ustráchané? Je zvedavé? Je to silná povaha? Do akej miery je samostatné? Treba sa nad tým zamyslieť oveľa - oveľa skôr ako nadíde prvý školský deň.

Aj keď je už september v „plnom prúde“, je dobré si pripomenúť, ktoré činnosti dieťaťu uľahčia pobyt v škole:

- Dieťa rozoznáva vlastné veci, ako topánky, bundu, tašku, tenisky na cvičenie atď.
- Vie sa samostatne obliecť a vyzliecť, vrátane viazania šnúrok v topánkach.
- Napíše vlastné krstné meno a spozná ho napísané na papieri.
- Pozná farby.
- Vie napočítať aspoň do desať.
- Dokáže primerane svojmu veku zaobchádzať s nožni-

cami, papierom, farbičkami.

- Vie si utrieť nos.
- Je samostatné pri vykonávaní toalety.
- Vie ješť príborom.

A na záver - nezabudnite sa s deťmi po príchode zo školy rozprávať. Pýtajte sa ich na nových kamarátov, čo sa im v škole páčilo, čo tam robili, čo nové sa naučili a uvidíte, že aj Vaše dieťa prvé kroky k samostatnosti určite zvládne. ■

Polícia v škole

Zuzana Chlustová

Pondelok 20. 9. 2010 bol do veľkej prestávky ako každý iný - mali sme za sebou dve vyučovacie hodiny a nastal čas trošku si vydýchnuť. No keď deti vyšli na školský dvor, mnohé ostali prekvapené. Po iné dni by sa ich pozornosť sústredila na hojdačky, futbalovú loptu, desiatu či kamarátov..., no v tento deň ich zaujalo niečo úplne iné. Bolo to auto, ktoré parkovalo za školou. Nebolo však len také obyčajné, ale policajné. A do konca prestávky asi každý žiak zanechal na ňom svoje odtlačky.

Do školy prišla na naše pozvanie pani policajka Ing. Stanka Vozárová, a tak sa deti

po veľkej prestávke presunuli do telocvične a beseda o bezpečnosti na cestách mohla začať. Rozprávali sa o tom, podľa čoho spoznajú dopravného policajta, po ktorej strane cesty majú chodiť chodci, v čom je rozdiel, keď ide po ceste jeden chodec alebo viac chodcov, spomenuli tiež korčuliarov, cyklistov, vysvetlili si význam niektorých dopravných značiek..., no asi najviac ich potešilo, keď si mohli vyskúšať policajnú čiapku a šiltovku, obliecť reflexnú vestu či bundu s nápisom polícia, chytiť do ruky paličku, ktorou policajti riadia premávku, a mnoho ďalších vecí. Deti dostali aj darčeky (reflexné pásky a smajlíkov). Potom

sa štvrtáci presunuli do počítačovej učebne, kde im pani policajka pustila CD a urobila im teoretickú prípravu, pretože v októbri by mali absolvovať návštevu dopravného ihriska v Ružomberku. Na záver sme ešte urobili zopár záberov na pamiatku pri policajnom aute a pri odchode pani policajtky deti počuli aj policajný maják.

Musím však spomenúť aj to, ako sa niektorí naši žiaci počas tejto akcie „predviedli“. Mám na mysli ich správanie, ktoré sa v niektorých chvíľach nedalo označiť inak, ako slovom „drzé“. Keď im policajka rozprávala o povinnej výbave bicykla a cyklistu, mnohí sa priznali, že nemajú svoje bicykle dostatočne vybavené, no

to by nebolo až také strašné. Našli sa však aj takí, ktorí sa viacnásobným prekrikovaním „chválili“ s tým, že nenosia na hlave počas bicyklovania prilbu, lebo je to vraj podľa nich zbytočné, a tiež, že sa po dedine bicyklujú bez dozoru, aj keď ich vek to nedovoľuje. Policajka sa im snažila vysvetliť vážnosť tejto situácie, no mnohým to pripadalo smiešne.

Ja dúfam, že i keď sa nájdu deti, ktoré sa k týmto veciam na prvý pohľad správajú ľahostajne, že Vám - rodičia, bezpečnosť a životy vašich detí ľahostajné nie sú. My ich v škole učíme rešpektovať a dodržiavať pravidlá, no zodpovední za ich správanie ste aj Vy. ■

Nevšedný deň

Jana Džuková

Návšteva divadelného predstavenia je udalosťou nie každodennou, skôr výnimočnou. Pre nás bol 23. september takýmto nevšedným dňom, kedy sme navštívili predstavenie komorného divadla bez opony - Portál v KD v Štiavničke.

Zahrali nám bábkovú hru Červená Čiapočka. Poviete si, čo už môže byť zaujímavé na takej Červej Čiapočke? Nuž všeličo. Všetci túto rozprávku poznáme, deti, aj my skôr na-

rodení, lebo rozprávka má vždy svoje čaro aj keď ju počujeme už neviem koľkýkrát. Toto predstavenie bolo spestrené prvkami súčasnej modernej doby. Napríklad - chorá stará mama si chcela objednať lieky cez internet, otecko Červej Čiapočky musel ísť na poštu platiť inkaso a mamička bola na domovej schôdzi. Situácie všedné, ktoré denne musíme riešiť. Aj vlk bol „akčný“, mal kravatu ako manažér a moderný účes. Prvky súčasné, ale dejová línia

ostala zachovaná, zlo bolo potrestané a všetko dopadlo tak, ako má v dobrej rozprávke dopadnúť. Deťom sa to veľmi páčilo, boli vtiahnutí priamo do deja, ochotne sa zapájali, bolo to vtipné a poučné.

Prečo sa nad tým tak zamýšľam? Bolo to dávno, keď som mojim dnes už dospelým deťom čítala rozprávky a úprimne je mi za tými časmi smutno. Dnes čítam len deťom v škole, ale vždy sa poteším, keď vidím ako deti skoro bez dychu počávajú

a ich srdiečka nasávajú to krásne, čo v ľudových rozprávkach je. Múdrosť, viera v dobro a spravodlivosť. Veci, vzácne, ktoré sa však z nášho života vytrácajú. Mám k Vám prosbu, milí rodičia a starí rodičia, čítajte svojim deťom a vnúťte im, verte, sú šťastné keď ste s nimi, keď im venujete „rozprávkový“ čas, ktorý ubehne veľmi rýchlo, ale určite v ich srdiečkach zanechá hlbokú stopu a spomienky na krásne chvíle, ktoré ste prežili s rozprávkou. ■

2. september v ZŠ Liptovská Štiavnica

Katarína Pastuchová

Opäť skončil krásny čas slnečných prázdnin a brány škôl sa otvorili dokorán. Nebolo tomu inak ani v ZŠ Liptovská Štiavnica.

Druhého septembra sa zavčas rána začali hrnúť do budovy školy nielen „nováčikovia“ - ustráchaní prváci ale aj „starí mazáci“ - žiaci vyšších ročníkov.

Zazvonil nielen pomyselný ale v rámci kultúrneho programu aj skutočný školský zvonček a mohlo sa začať. Prvé stretnutie prebehlo v miestnej telocvični, pretože slniečko nechcelo ukázať svoje teplé lúče a pedagógov odradili od pobytu von aj veľké mláky na asfaltovom ihrisku.

Medzipozvanými hosťami bol pán starosta Dušan Lauko, ktorý privítal prítomných žiakov a novým

rodičom predstavil pedagogický zbor. Pre štatistiky chtivých - v školskom roku 2010/2011 bude naša škola navštevovať 45 žiakov v nasledovných počtoch:

- 1. ročník - 13 žiakov
- 2. ročník - 13 žiakov
- 3. ročník - 8 žiakov
- 4. ročník - 11 žiakov

Z celkového počtu detí majú prevahu chlapci, je ich v škole až 24.

V školskom roku ZŠ Liptovská Štiavnica navštevuje našu školu aj 12 žiakov zo Štiavničky, z čoho máme skutočnú radosť, lebo po 12-tich rokoch sa opäť „prelomili ľady“ a rodičia si uvedomili výhody menších rodin-

ných škôl pred mestskými „kolosmi“, kde sú žiaci takmer anonymní.

Po úvodných organizačných slovách sa žiaci rozišli s triednymi učiteľkami do jednotlivých tried, kde sa samozrejme ešte neučilo, ale žiaci rozprávali o prázdninách a zopakovali si školský poriadok.

Všetky pani učiteľky našej školy žejajú svojim žiakom úspešné vykročenie do nového školského roka a veľa dobrých známok.

Sami sebe si želáme poslušných, vedomostivých žiakov a želáme produktívnu spoluprácu s Obecným úradom. ■

Výstava ovocia, zeleniny a kytíc 2010

Dagmar Sviežená

V dňoch 25. a 26. septembra 2010 sa v zasadačke miestneho KD konal IX. ročník výstavy o najkrajšie ovocie, zeleninu a kyticu roka 2010. Aj napriek tomu, že počas roka počasie neprialo, boli zastúpené všetky kategórie a bolo z čoho vybrať.

Vyhodnotenie súťaže:

Jablká roka

1. miesto Vladimír Prokop ml.
2. miesto Jozef Rázga
3. miesto Vladimír Prokop ml.
cena diváka V. Prokop ml.

Zelenina roka

1. miesto Elvíra Tkáčiková
2. miesto Anna Ondrejková
3. miesto Dagmar Sviežená
cena diváka Luboš Synak

Hruška roka

1. miesto Ing. Emil Kačalka
2. miesto Michal Gajdoš
3. miesto Silvia Otiepková
cena diváka Silvia Otiepková.

Kytica roka

1. miesto Dagmar Sviežená
2. miesto Marieta Obertová
3. miesto Elvíra Tkáčiková
cena diváka Marieta Obertová

Ďakujeme všetkým sponzorom, ktorí prispeli k zabezpečeniu cien a to: OcÚ Liptovská Štiavnica, PD Ludrová, Jozefovi Rázgovi, Jozefovi Benčovi, Romanovi Ondrejкови, Lubošovi Zarevúckemu, Janke Pápežovej a ZO Záhradkárov.

(foto: D. Dírer, fotogaléria je uverejnená na adrese <http://aktuality.liptovskastiavnica.sk/ovocie10>)

Prenájom alebo ubytovanie?

Katarína Kačalková

Pri prechádzkach po našom krásnom Liptove možno v mnohých obciach a dedinkách vidieť pri rodinných domoch nápisy „privat“, „noclegi“, či „zimmer frei“. Hneď nám je všetkým jasné, že na takýchto miestach môže človek hlavu skloniť, prespať, ubytovať sa na jednu či viacej nocí. Niektorí – akčnejší – k takejto obyčajnej tabuľke pripoja aj pikto-

gramy, čo sú vlastne grafické znázornenia služieb, ktoré poskytujú. V našej obci takýchto označení takmer niet. Isteže, nemáme termálne kúpalisko, ani lyžiarsky vlek. Z poznatkov rôznych kontrolných orgánov však vyplýva, že mnohí občania si mylia poskytovanie ubytovacích služieb s prenájomom nehnuteľnosti a tak sa môže stať, že občan, hoci v dobrej viere, že je to všetko v poriadku,

poskytuje niekomu ubytovanie bez toho, aby si o týchto skutočnostiach zadovážil konkrétne informácie, čím sa môže dopustiť správneho deliktu neoprávneného podnikania, prípadne až trestného činu. Dopustiť sa v tejto veci trestného činu je pritom veľmi „jednoduché“, stačí neoprávnene získať prospech prevyšujúci sumu 266 eur... Ozrejmime si teda túto problematiku bližšie.

Nehnutelnosťou podľa Občianskeho zákonníka rozumieme pozemky a stavby spojené so zemou pevným základom. Samotný prenájom takýchto nehnuteľností môže slobodne vykonávať ich vlastník bez toho, aby na to bolo potrebné nejaké oprávnenie. Ide o súkromno-vlastnícke právo každého majiteľa, právo nakladať s nehnuteľnosťou podľa vlastné-

Pokračovanie - s. 10

Bicykel

Alfonz Balko

Prejsť z jedného miesta na iné miesto si dnes bez verejného dopravného prostriedku, ktorým je podľa veľkosti sídla autobus, električka, či trolejbus a najčastejšie automobil nevieme predstaviť. Prepravuje sa zásadne po asfaltových cestách, či diaľniciach. V tridsiatich rokoch minulého storočia, v dobe mojich žiackych a študentských čias, však do Ružomberka z našej dediny viedla len prašná cesta, vrúbena hrobkami kameňa na zasýpanie výtlkov, ktoré priamo na mieste pripravovali roztlákaním väčších balvanov cigáni (dnes Romovia). Kameň sa ťažil v kameňolome Lúčny Hríb a jeden čas tam bol aj drvič a triedič kameňa, po ktorých sme ako chlapci liezli ešte dlho po zastavení ťažby. Výtlkov na ceste bolo, napriek zasýpaniu kameňom, aj tak neúrekom. A tak sme sa do mesta dostávali často poriadne zablatení. V Ružomberku, pred železničnou traťou do Korytnice, pri Vojenskej nemocnici bol výtokový stojan vodovodu a tam sme sa od blata umývali, najmä topánky.

Dopravným prostriedkom, okrem vlastných nôh bol alebo bicykel alebo zriedkavo aj konský povoz. Je síce pravdou, že v tridsiatich rokoch, určitú dobu prenával medzi Ružomberkom (Rybárpolom) a L. Štiavnicou aj autobus, pokiaľ nemal poruchu. Jeho prevádzkovateľom bol, ak sa dobre pamätám, pán Medvecký. Autá boli v dedine výnimočnosťou. Autom sa vozili len Rakovskovci, keď ojedinele boli v kaštieli. Maličké auto, kabriolet s otvárajúcou stre-

chou zn. Aero, z rady cinkáčov mal v tridsiatich rokoch len p. Jozef Tholt, prokurista Hlinkovej ľudovej banky a až neskôr notár p. Mender auto zn. Praga, na ktorého zadné nárazníky sme sa, chlapci, v kúdoloch cestného prachu, keď šlo malou rýchlosťou, "liepali".

Keď som v r. 1938 začal chodiť do gymnázia, tak mojím dopravným prostriedkom bol bicykel. Bol to, oproti dnešným bicyklom ťažký, oceľový, pánsky bicykel značky Svojet a ja, keďže som bol malý, musel som bicyklovať popod "rúru", ako sme tomu hovorili. Pravá noha sa pravidelne súchala o bicyklovú reťaz a preto som mal od vazelíny, ktorou bola reťaz namastená, zamastené buď pravú nohavicu, podkolenku alebo lýtko, podľa toho, ako som bol oblečený. Cesta do školy bola v podstate ľahká, šlo sa dolu kopcom a bicykel som tlačil hore kopcom len pri Všešvätskom kostole. Naopak, cesta domov bola už podstatne ťažšia, pretože sa išlo prakticky stále do kopca a hore Mlynskou som bicykel musel tlačiť, čo bolo vzhľadom k váhovému pomeru ja - bicykel, značne namáhavé.

Potom som desaťročia nesedel na bicykli. Stalo sa tak až v Holandsku, pri návšteve dcéry. Bicykel je tam fenoménom, ktorý nemožno prehliadnuť. Územie Holandska je cyklotrasami husto posiate. Zriaďovať tam cyklotrasy nie je veľmi problematické, lebo Holand-

ska je vlastne jedna veľká rovina popretkávaná riekami, či vodnými kanálmi. Cyklotrasy v mestách sú aj farebne a rôznymi značkami výrazne odlišené od chodníkov pre peších. Chodec na cyklotrase nemá čo robiť a my neznalí, sme spočiatku, kým boli vystavení rezolútnemu hromadeniu bicyklistov, pretože sme chodili po cyklotrase. Bicykle sú rozmanité, často rôzne pofarbené, mužské, či dámske, dvoj i viackoľsovové, staré i moderné, s rôznou úpravou, predovšetkým s debničkami na nákupy, pracovné náradie, alebo deti. A na nich sa vozí celá plejáda postáv a postavičiek, mužov, či žien, chudých, či tučných, mladých, či starých a na rozdiel u nás bez cyklistických prílb! Veľmi nás udivili stovky bicyklov pred železničnými stanicami v Haagu, či Delftách (obr.). Tie tam majú zaparkované cezpoľní, ktorí prídu do mesta vlakom. Vystúpia z vlaku, prejdú pred stanicu k stojisku bicyklov, odomknú s ten svoj a vyrážajú na každodennú cestu cyklotrasou do zamestnania a v podvečer zase späť pred stanicu, zaparkovať a uzam-

knúť bicykel a vlakom odísť domov.

Bicykel si tam môže požičať každý, kto zaplatí od dvoch do desiatich eur, podľa toho, či si požičiava na dve hodiny alebo na celý deň. Požičovní je dostatok. Ja som využíval jeden z dcériných bicyklov, pretože ona chodila do práce tiež na bicykli. Bicykloval som sa najčastejšie v lesoparku, ktorý je dlhý niekoľko desiatok kilometrov pozdĺž vnútornej strany ochranej hrádze od mora, eventuálne aj po hrádzi, kde bolo obrovské množstvo cyklistických trás. Tam to bolo aj hore dolu kopčekmi, najviac tak do 10-15m vysokých ale spravidla vždy proti alebo s vetrom, ktorý tam neprestajne fúkal. Cyklotrasy boli v lesoparku i na hrádzi buď vybetónované alebo vyložené betónovými panelmi a niekde boli aj asfaltované. A mnohé viedli až na pláž pri mori. Bicyklovať tam to bol veľmi milý pôžitok.

No a tam som si spomenul na moje chlapčenské bicyklovanie v inom teréne a za iných podmienok, doma, v mojej rodnej Liptovskej Štiavnici. ■

Bicykle pred železničnou stanicou v meste Delft

O voľbách – pred voľbami

Ladislav Slanica

Ešte pretrváva rozruch z volieb, ktoré sme absolvovali pred pár mesiacmi, i sklamanie a prekvapenie z ich výsledkov a už znova stojíme pred povinnosťou občana - bez výnimky každého z nás, vyjadriť názor, rozhodnúť sa a voliť poslancov na ďalšie obdobie, poslancov do obecného zastupiteľstva, medzi ktorými bude aj ten, kto na ďalšie štyri roky bude sedieť na stoličke starostu a kto bude v prvom rade zodpovedný za to, či Liptovská Štiavnica bude napredovať, rozvíjať sa, alebo stagnovať.

Volíť a zodpovedne volíť členov do obecného zastupiteľstva, medzi ktorými bude aj budúci starosta je pre občana rozhodne vážnejšie a dôležitejšie rozhodnutie - voľba, ako tá voľba do parlamentu, čo nemám v úmysle znevažovať, ale budete so mnou súhlasiť, že deväťdesiat deväť percent poslancov parlamentu nepozná potreby občana z Liptovskej Štiavnice, lebo sú špecifické a ako

také sa predsa v parlamente riešiť nebudú! Členovia obecného zastupiteľstva by tie potreby mali poznať a nielen poznať, ale vynakladať maximálne úsilie, aby sa v rámci obce poriešili. Možno, že je ešte priskoro, keď toto píšem, aby sme poznali mená, ktorí by v obecnom zastupiteľstve chceli ale aj mohli pracovať. Predpokladom je samozrejme aj ochota. Ochota „kus voľného času“ venovať sa záujmom a potrebám obce. Viacerí občania, ktorí by v obecnom zastupiteľstve mohli pracovať, „majú na to“, sa ale doteraz vo verejnosti nepredstavili. „Nezviditeľnili“ sa v obci do takej miery, aby volič nemal pochybnosti o správnosti jeho voľby a svojho rozhodnutia. Voliť, alebo nevoliť toho navrhnutého kandidáta? Predpokladom pravda je, že tento má vážny záujem v zastupiteľstve pracovať, niečo pre obec urobiť, že nato má osobné predpoklady, napríklad primerané vzdelanie. Veď aj pán prezident sa pri jednej príležitosti vyjadril, že

je predpoklad, aby predseda Národnej rady ovládal malú násobilku. Podobne aj kandidát do obecného zastupiteľstva nemôže byť diletant, teda občan, ktorý síce nejaké vedomosti má, ale nič viac, ako záujem v zastupiteľstve pracovať. Žiada sa, aby kandidát „držal krok s dobou“, že nie je verejnosti známy ako konfliktný typ, ba naopak, aby to bol občan, ktorý dokáže ľudí usmerňovať a zjednocovať! Môže to byť pochopiteľne len občan s čistým registrom, bez zlatokopeckej minulosti, ktorý za rôznych situácií nikomu úmyselne neublížil a neukrivil!

A tu, teraz bude stáť občan - volič, v prípade volieb do obecného zastupiteľstva, pred problémom v rozhodovaní. Bude to dilema pre viacerých, ktorí si uvedomia zodpovednosť za svoj hlas vo voľbách. To preto, že Liptovská Štiavnica sa v posledných rokoch z nevelkej dediny, ale v rámci vtedajšieho okresu, z hľadiska administratívneho postavenia i úrovne techniky prvej polovice dvadsi-

teho storočia s významným postavením, rozrástla nielen rozlohou, ale aj počtom obyvateľov a dnes už ich počet vyjadrujeme v štvormiestnych číslach. Obyvateľmi Liptovskej Štiavnice sa stalo veľa nových usadlíkov, hlavne v častiach novej bytovej výstavby. Pokiaľ v minulosti každý Štiavniččan poznal takmer všetkých v dedine, dnes stretávame na ulici často neznáme tváre a nevieme, či je to štiavniččan, alebo len náhodný návštevník. Dostávame sa tak ku dôvodom, ktoré budú ovplyvňovať rozhodovanie voličov pri voľbách. Tí noví občania - Štiavniččania nepoznajú hlavne morálne hodnoty tých starých Štiavniččanov a naopak! Zostáva tak len veriť a dúfať, že všetci voliči budú pristupovať k rozhodovaniu a voľbám s úmyslom voliť takých, ktorí budú pre Štiavnicu predpokladom dobrej a prospešnej práce v obecnom zastupiteľstve. Preto, aj vo vlastnom záujme prajem všetkým, ktorí budú voliť, správne rozhodnutie a „šťastnú ruku“! ■

Voľby

Alfonz Balko

Rok 2010 je rokom volieb. Voľby do SNR už prebehli. Predvolebná kampaň okrem nejakých billboardov prakticky nijaká. Po voľbách len konštatovanie: Predvolebné sľuby a povolebná skutočnosť sú podstatne rozdielne. Komunálne voľby nás ešte len čakajú. Mesto, kde žijem, nemá šťastie na dobré vedenie. Som z toho smutný ale nepomôžem si.

Z mojej mladosti si pamätám dvoje volieb v Lipt.

Štiavnici. Mal som len 8 rokov, no napriek tomu si pamätám na posledné voľby v predmníchovskej ČSR v r. 1935. Vlastne nie na voľby, o tých viem až z neskoršieho poznania. Výsledky volieb neboli nikdy zverejnené. Vyhrali ich Henleinovci (sudetsko-nemecká strana) a že vládu vytvorila Republikánska strana (RZSLM), pôvodne Agrárna strana (na Slovensku ich ľudia volali hanlivo mičuráci), pretože jeden z jej predstaviteľov bol poslanec Mičura. Nuž

a táto strana mala predvolebnú agitáciu v Lipt. Štiavnici a konala sa na briezku oproti býv. krčmy Mojžišovcov (tak volali štiavniččania židovskú rodinu Molnárovcov, ktorí krčmu vlastnili), čo bolo blízko nášho domu. Bolo tam okolo 15 ľudí. Prejav ich rečníka prerušovali výkrikmi a hádzaním vajíčok z konkurenčnej HSEŠ. Keď agitácia napriek tomu pokračovala, p. Jozef Tholt (Rudovie), ktorý bol vášnivým poľovníkom a pracoval ako prokurista Lu-

dovej banky v Ružomberku, priniesol si pred svoj dom pušku, ktorý susedil s Mojžišovcami a začal z nej strieľať. Do vzduchu. Ľudia sa však naľakali, rozišli sa a predvolebná agitácia skončila. Predvolebnú kortešačku v roku 1935 označil časopis Slovák za prudkú a bezohľadnú. „Lenže povaha volieb je už taká. Voľby nie sú hračkou, ani zábavou pre deti, najmä keď sa všeobecne vie, že ide v nich o všetko, čo

Prenájom alebo ubytovanie?

Pokračovanie - s. 9

ho uváženia a vzťah, ktorý takýmto prenájomom vzniká, označujeme ako súkromnoprávny. Jeho podstatou je uzavretie nájomnej zmluvy.

Prenájom sa stáva živnosťou a teda vzťahom verejnoprávnym až vtedy, ak sa spolu s prenájomom nehnuteľnosti (bytového alebo nebytového priestoru) poskytujú aj iné než základné služby. Uvedme príklad: vlastník veľkej haly túto prenajal zámočníkovi, aby si v nej zriadil zámočnícku dielňu. Vlastník haly sa postaral, aby mal zámočník v hale elektrinu, vodu, kúrenie a aby sa z haly pravidelne odvážal tuhý komunálny odpad. V tomto prípade nepotrebuje živnosť na prenájom, pretože zámočníkovi poskytol s prenájomom iba základné služby (služby podmieňujúce riadnu prevádzku nehnuteľnosti – dodávka tepla, vody, elektrickej energie, plynu, odvoz TKO). Ak by mu však poskytol aj iné – doplnkové služby, napr. upratovanie haly, výmena uterákov, čistenie WC a pod., už je povinný vlastniť živnosť

enské oprávnenie. Takýmto spôsobom je možné prenajať bytové aj nebytové priestory. Najväčšie problémy vznikajú pri posudzovaní bytových priestorov – kedy ide o prenájom a kedy o ubytovacie služby? Základné hľadisko je v stavebno-technickom charaktere a účele objektu.

1. Ak vlastník nehnuteľnosti, ktorá je určená na trvalé bývanie, túto prenajme iba so základnými službami, ide o súkromnoprávny vzťah (bez živnostenského oprávnenia) medzi prenajímateľom a nájomcom na základe nájomnej zmluvy uzavretej podľa Občianskeho zákonníka. Uvedme príklad: občan vlastní dva byty. V jednom býva on sám s rodinou a druhý sa rozhodol prenajať mladej rodine iba so základnými službami, neposkytuje im žiadne doplnkové služby. Uzavrú medzi sebou nájomnú zmluvu podľa Občianskeho zákonníka. Mladá rodina sa prihlási v danej obci alebo v meste k prechodnému pobytu. Vlastník bytu nepotrebuje

živnostenské oprávnenie, zaregistruje svoj prenájom iba na príslušnom daňovom úrade.

2. V prípade prenájmu bytových priestorov, ktoré sú určené na prechodné ubytovanie (cestovný ruch, agroturistika, víkendy, silvestrovské pobyty, tábory, rekreácie...) ide o poskytovanie ubytovacích služieb. Táto činnosť je vždy živnosťou. Podstatnou v tejto oblasti je vyhláška, ktorou sa ustanovujú klasifikačné znaky na ubytovacie zariadenia pri ich zaradovaní do kategórií a tried (vyhl. č. 277/2008 Z.z.). Táto ustanovuje jednotlivé kategórie ubytovacieho zariadenia (hotel, hotel, penzión, apartmánový dom, ubytovanie v súkromí.....) a tiež minimálne požiadavky na vybavenie ubytovacieho zariadenia. Triedy sa označujú hviezdikami od najnižšej (*) po najvyššiu (*****). Poskytovateľ ubytovacích služieb podľa spomínanej vyhlášky kategorizuje sám. Ak

kategorizačná vyhláška neustanovuje povinnosť poskytovať v ubytovacom zariadení stravu, pôjde o voľnú živnosť „ubytovacie služby bez poskytovania pohostinských činností“. V prípade, že podľa kategorizačnej vyhlášky je nutné poskytovať aj stravu, pôjde o viazanú živnosť „ubytovacie služby v ubytovacích zariadeniach s prevádzkovaním pohostinských činností v týchto zariadeniach a chatovej osade triedy 3, v kempingoch triedy 3 a 4“, na získanie ktorej musí žiadateľ preukázať odbornú spôsobilosť.

Problematika prenájmu nehnuteľností a poskytovania ubytovacích služieb v sebe zahŕňa množstvo skutočností, ktoré sa nedajú jednoducho opísať a vtesnať do niekoľkých riadkov. Zámerom článku je aspoň v stručnosti oboznámiť čitateľov s existenciou týchto faktov a v prípade potreby nečakať a osloviť príslušné inštitúcie. ■

Volby

Pokračovanie - s. 9

máme.” Vo voľbách na Slovensku zvíťazila HSĽS.

Druhé voľby na ktoré si pamätám lepšie boli voľby v r. 1946. V týchto voľbách išlo o súboj dvoch najsilnejších strán: Demokratickej a Komunistickej strany. DS mala volebné číslo 2 a KSS č. 3. Ja s Lorantom (Lolom) Tholtovie sme po dve noci v predvolebnej kampani maľovali vápnom po plotoch, múroch a stĺpoch veľkú 2. Ve-

deli o tom len naše najbližšie rodiny. Nielen v Štiavnicí, ale na celom Slovensku vyhrala DS (62%). Neskôr som zisťoval, že takých agitátorov ako my zatvárali, či posielali aj do gulagov. V Čechách vyhrali socialistické strany (79,41%, z toho KSČ 40,17%) a výsledky volieb na Slovensku sa nebrali do úvahy. Napriek tomu v nasledujúcich rokoch sa boj týchto dvoch táborov zosilňoval a ja som taký stav využíval v škole. Do oktávy

som chodil do L. Mikuláša. Dost často som si ráno na železnici kupoval dvoje novín: Čs, denník DS a Pravdu, denník KSS. Noviny boli vtedy lacné. Potom v škole som si do vrečka kabáta dával noviny, viditeľne s titulom, podľa toho s profesorom akého politického razenia sme mali hodinu. Aj vďaka takto prezentovanej Pravde, mi jeden z profesorov v jednej životnej situácii veľmi pomohol.

Potom už boli voľby, ktorí

väčšina z čitateľov štiavnického časopisu “To i to” pozná. Všetci sme “dobrovoľne volili” to čo nám bolo predložené, iná možnosť nebola. Mnohých takto zvolených funkcionárov som osobne poznal, ba boli sme s viacerými priateľmi. Mnohí urobili pre spoločnosť veľa dobrého. No o mnohých, zvlášť v komunálnej politike sa to nedá povedať. A vlastne preto píšem tieto riadky. V meste kde

Poznáme ešte čaro knihy?

Michaela Uhrinová

Média, odborníci, analytici sa dnes jednohlasne zhodujú na tom, že knihy sa z našich poličiek a nočných stolíkov vytrácajú ak sa už úplne nevymizli. Prípadne ich berieme do ruky len keď ideme utrieť prach. Čo si o tom myslíte vy? Kedy ste naposledy siahli po peknej knihe? Poviete si, že nemáte čas na taký luxus ako je vyesávanie pri knihe. Zhodu okolností som dnes počúvala rádio kde moderátor vravel ako väčšina slovákov trávi voľný čas. Ak sa náhodou nejaký nájde, vždy sa objaví aj nedokončené povinnosti, nedorobená polička, treba vymeniť okná, alebo dožehliť tú kopy prádla po povalu čo sa na vás usmieva už mesiac. Ale kto je naozajstný knihomol, tomu v ceste nestojí nič a hltá jednu knihu za druhou. Horšie je to s mladou generáciou, ktorá vyrastá v dobe internetu, moderných technológií a máločo alebo skôr málokto ho donúti siahnuť po knihe. Donucovanie v tomto smere nemá žiadny význam. Dôležitá je inšpirácia a aj motivácia. Určite drieme v každom z nás, len ju nevieme prebudiť a často sa vyhovárame na tento uponáhľaný svet. Spomeniete si ešte na prvú knihu, ktorú ste lúskali ako hrdí prváčikovia? Ja ešte áno, predsa nebolo to tak dávno, keď som si hrdá z knižnice odnášala Už si čítam sám s medvedíkom na obale. Neskôr som objavila knihu O Štoplíkovi, od ktorej som sa ako dieťa nemohla odtrhnúť. V tom čase sa na knihu zanevriem nedalo, lebo naša pani učiteľka poznala všetky figle, nielen na prváčikov ☺. Na chodbe vyvesila

obrovskú nástenku s menom každého žiacka a navrchu sa vynímal nadpis Superčitateľ. Vtedy začal pretek v lúskaní kníh a nikto nechcel ostať zahanbený, nebodaj na konci tabuľky. Tak sme sa piatok čo piatok nahrnuli do knižnice ako veľké vody a teta Jolanka nám odporučila ten najlepší „tovar“. A tak sme spoznali hrdinov Slovenských rozrávok, princezné, drakov aj smelého Zajka, Danku a Janku až po Prázdniny so strýcom Rafaelom. Naučili nás vnímať knihu ako zábavu, možno aj pôžitok. Kto sa to raz naučí, neopustí tento zvyk a na dobrú knihu si nájde vždy čas.

Žijeme v dobe, kde si všetko snažíme zľahčovať. Nemúsime v mraze prať na potoku ako Popoluška, chodiť pešky pár kilometrov do najbližšieho obchodu a ani žmúriť pri sviečke ak si chceme niečo prečítať. Samozrejme, kto by sa sťažoval? Veď, nie je nám dobre? Všetko si zjednodušíme! Načo čítať knihu, keď sa to dá odbaviť za 90 minút v televízii. Ba niektorí by už potrebovali aj diaľkové ovládanie na diaľkové ovládanie. Kino, TV, video. Každé nám ponúka niečo odlišné. Kniha je však iná. Na rozdiel od filmu si sami tvoríme svet, predstavujeme tváre, postavy, prostredie...ako sa tvária, ako vyzerajú. Rozvíjame hlavne svoju fantáziu. Častokrát po zhliadnutí sfilmovej verzie diela, ktoré sme čítali usúdime, že kniha bola zaujímavejšia, práve preto že sme ju prežívali s hrdinami a na svet okolo sme sa pozerali jeho očami. Ale vždy si nájdeme výhovorku prečo nečítame. Nedá sa! Nemám čas. Knihy sú drahé a podobne. V 80. ro-

koch síce knihy stáli pár korún ale kvalitných by ste našli málo. Každý má iné priority a rebríček hodnôt kde zainvestovať. Možno majú niektorí čítanie kníh zafixované ako strašiaka, keď si spomenú na vedenie čitateľských deníkov a písanie obsahov do noci. Mnohí vtedy preklínali Gutenberga a jeho kníhtlač. My sme našťastie mali možnosť prečítať si to, čo nás naozaj zaujalo potom ako si pani učiteľka zobierala úlohy s obsahmi diel, z ktorých sa čisto náhodou minimálne 15 zhodovalo do poslednej bodky. Dnešná mládež si zasaadne za internet rýchlosťou svetla vyhledá obsah, ktorý potrebuje. Takmer bez námahy. Je pravdou, že nie každý príde na chuť kvetnatým opisom Balzaca či Hviezdoslavovi alebo Becketovej absurdnej dráme, kde celý dej tvorí nikam nevediaci dialóg dvoch mužov, ktorí celý čas čakajú na pána, ktorý nakoniec nepríde. Na niektoré knihy možno treba len dozrieť a pochopíme ich časom. Inokedy však máme chuť prečítať si niečo ľahké, pochopiteľné, úsmevné ... jednoducho Iba tak. Takto znie aj názov knihy od ružomerského spisovateľa Laučeka. Krátke poviedky, ktoré sa u nás prešli rukami všetkých generácií. Každý časom objaví to čo ho baví. Nieкто je posadnutý kovbojkami a detektívkami, iní alebo skôr iné nedajú dopustiť na často presladenú Pilcherovú, kde jedinou realitou je azda len západ Slnka. Viete aké tituly sú dnes najpredávanejšie? Ako sa stať bohatým, krásnym a úspešným za 30 dní, rady na šťastný život, manželstvo. Podľa vydavateľstva Martinus je bestsellerom pre

tento mesiac dielo Nový život bez chlapa. Pred časom sa na vrchole rebríčka držala kniha Držia sliedky diétu? Ak sa vám náhodou dostane do rúk tak vám zaručujem, že po prečítaní úvodných stránok vám znechutí všetko čo ste kedy mali radi. Na pobavenie možno zaujímavé čítanie, ale kto z chce žiť podľa návodu? Naozaj budeme šťastní ak podľa čínskej odborníčky na štíhlu líniu si dáme na raňajky bambusové klíčky, na obed kopček hnedej ryže a na večeru pohár vody? Pýtate sa koho takáto kniha môže obohatiť? No jedine toho kto potom napíše autobiografická svedčenie Diagnóza F52. Príbeh anorektičky a bulimičky, ktorá kedysi čítala aj takéto knihy.

Nemyslím si, že všetci mladí čítajú menej. Stačí keď sa poobzeráte okolo seba a stále môžete vidieť mládež s knihou v ruke, či už v autobuse, alebo v čakárni, v kaviarni. Konzumentov, ktorí milujú tú typickú vôňu dobrej knihy, je myslím stále dosť. Pred časom sa objavila novinka vo forme internetových kníh. Len si kliknete a čítate. Takouto digitalizáciou všetkého podľa mňa klasická kniha stráca čaro, ale doba kráča dopredu a my ideme s ňou. Ktovie či naše vnúťatá ešte budú vedieť aký je to pocit vyložiť si nohy a listovať stránky peknej knihy?

Knihy nám okrem prežitku ponúkajú kriticky myslieť, vraj formuje charakter, cibruje si pamäť a aj pravopis.

Mark Twain povedal: „Človek, ktorý nečíta knihy, nemá žiadnu výhodu oproti tomu, ktorý ich nevie čítať.“

Voľby

Dokončenie - s. 10

žijem bol primátorom všeobecne známy človek a kým sa posunul vyššie "podarilo" sa mu zadĺžiť mesto sumou vyše 2 miliardy. Mesto sa už vyše 10 rokov z toho len ťažko dostáva. Napriek tomu, že to bol môj známy nevolil som ho a dnes by tohoto bývalého primátora už nevolili ani tí, ktorí ho v minulosti volili.

V rodnej dedine som poznal v podstate 3 starostov. Prvý bol p. Pružinský, ktorý starostoval v mojich chlapčenských rokoch. Jeho činnosť

neviem zhodnotiť. Druhým bol Vlado Kačaljak. Predsedal MNV v časoch, kedy pre získanie prostriedkov na zveládovanie obce boli iné kritériá a možnosti. Napriek tomu sa začala stavba vodovodu. Vlado bol a je dobrým a slušným človekom, kamarátom a za priateľa ho považujem aj dnes snažil sa mi pomôcť, keď ma politicky prenasledovali. Tretieho starostu, ktorého poznám je terajší starosta p. Lauko. Jeho poznám z toho ako sa rozvíja moja rodná obec. Tí, ktorí denno-denne žijú v tom istom prostredí ne-

zvyknú ani pobadať zmeny, ktoré sa v obci dejú. Ja, ktorý domov prichádzam pomerne zriedka, to vidím zreteľnejšie. Každá zmena bije do očí. Spolupracoval som na územných plánoch viac ako pol Slovenska, medzi nimi aj na pláne Veľkého územného celku Tatry a v ňom bol zahrnutý aj okres Ružomberok, preto situáciu som dobre poznal a môžem porovnávať. Som hrdý, že moja rodná obec patrí k najlepším obciam nielen v okrese Ružomberok. Vodovod, kanalizácia, kostol, pozemkové úpravy, reprezen-

tačné futbalové mužstvo, časopis To i to a ďalšie reality sú úspechy obce a pochopiteľne priamo súvisia s vedením obce. Ak má obec ďalej napredovať je nutná kontinuita. Preto v nasledujúcich voľbách treba racionálne voliť tak, aby rozkvet obce, ktorá t.r. dosiahla prvýkrát počtu 1000 obyvateľov vo svojej vyše 700 ročnej histórii, pokračoval. Aby z toho mali radosť a úžitok predovšetkým obyvatelia obce ale boli na to hrdí a potešení aj rodáci Lipt. Štiavnice.

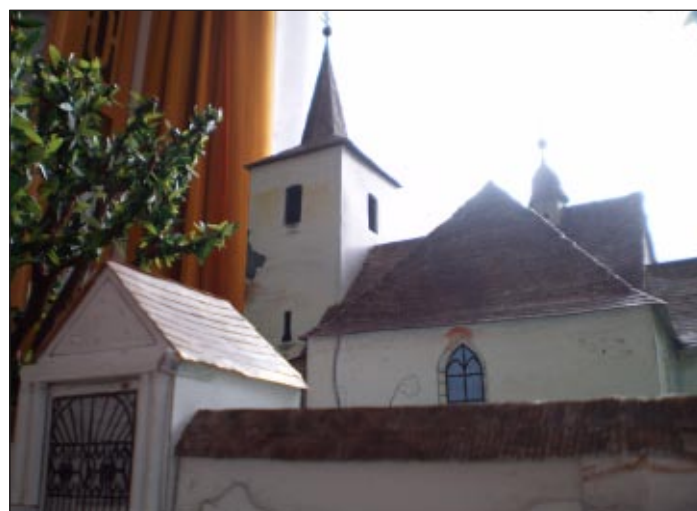
História oživa z papiera

Dušan Dírer

V nedávnom vydaní Ružomberského hlasu č.17/2010 (článok je uverejnený na adrese <http://www.rk-hlas.sk/?ro=2010&ci=17&cl=04>) sme mali možnosť čítať o zaujímavom výtvore syna učiteľky miestnej ZŠ Tomáša Pastuchu - **papierovom modeli kostola Všetkých svätých** v Ludsrovej - Kúte, zhotovenom v mierke 1:60.

Papierové modelárstvo je najväčšou záľubou 16-ročného Tomáša. Špecializuje sa na stavanie hradov a zámkov, ktorých urobil už niekoľko desiatok. Medzi jeho výtvmi možno nájsť aj maketu dnes už neexistujúceho kaštieľa z Lipt. Štiavnice - Jánošovskô.

O prepracovanosti a autenticite jeho práce svedčia aj nami uverejnené fotografie...

ŠTIAVNICKÉ TO I TO

vydáva obec Liptovská Štiavnica maximálne 6 krát do roka. Povolené OÚ Ružomberok pod regist. č. OÚ 1/1999, evidované na MK SR pod evid. č. EV 3111/09.

Šéfredaktor a DTP: RNDr. Dušan Dírer. Redakčná rada: Mgr. Renáta Cagalincová, Mariana

Domiterová, Mgr. Jana Džuková, Edita Haluzová, Mgr. Zuzana Chlustová, Mgr. Katarína Kačalková, Katarína Kostolná, Dušan Lauko, Mgr. Katarína Pastuchová, Ladislav Slanica, Michaela Uhrinová. Neprešlo gramatickou úpravou. Akékoľvek rozmnožovanie textu, fotografií, grafiky vrátane údajov v elektronickej podobe len s predchádzajúcim písomným súhlasom vydavateľa. Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu a uverejnenie článkov.

Adresa: Obecný úrad Liptovská Štiavnica, Stará ulica 39/53. Internet: <http://toito.liptovskastiavnica.sk>